

Opis systemu kontroli zarządczej w Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad

Rozdział 1 Przepisy ogólne

§ 1. Ilekroć jest mowa o:

- 1) **GDDKiA** – należy przez to rozumieć Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad;
- 2) **kierownictwie GDDKiA** – należy przez to rozumieć Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, Zastępców Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad oraz Dyrektora Generalnego Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad;
- 3) **kierownikach komórek organizacyjnych** – należy przez to rozumieć kierujących komórkami organizacyjnymi w Centrali GDDKiA, wskazanych w regulaminie organizacyjnym GDDKiA oraz Dyrektorów Oddziałów GDDKiA;
- 4) **koordynatorze kontroli zarządczej** - należy przez to rozumieć pracownika Biura Dyrektora Generalnego GDDKiA wyznaczonego do realizacji zadań związanych z koordynacją kontroli zarządczej w GDDKiA;
- 5) **mechanizmach kontroli** – należy przez to rozumieć wszystkie działania podejmowane w celu zwiększenia prawdopodobieństwa realizacji zadań i osiągnięcia celów, a w szczególności: uregulowania wewnętrzne, instrukcje, fizyczne i techniczne środki zabezpieczeń, systemy zaprojektowane i wdrożone w celu ograniczenia prawdopodobieństwa wystąpienia albo następstwa oddziaływania ryzyka;
- 6) **oświadczeniu o stanie kontroli zarządczej** – należy przez to rozumieć oświadczenie o stanie kontroli zarządczej za rok poprzedni, sporządzone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 70 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.);
- 7) **planie działalności GDDKiA** – należy przez to rozumieć plan działalności GDDKiA, sporządzony zgodnie z rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 70 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.);
- 8) **ryzyku** – należy przez to rozumieć możliwość wystąpienia zdarzenia lub szereg zdarzeń, które jeżeli by wystąpiły, będą miały negatywny wpływ na realizację celów i zadań GDDKiA;
- 9) **ryzyku kluczowym** – należy przez to rozumieć ryzyko, mogące mieć istotny wpływ na niezrealizowanie celów i zadań GDDKiA;
- 10) **samoocenie** – należy przez to rozumieć proces, w którym dokonywana jest ocena funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w GDDKiA;
- 11) **sprawozdaniu z wykonania planu działalności GDDKiA** – należy przez to rozumieć sprawozdanie z wykonania planu działalności GDDKiA za rok poprzedni, sporządzone zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 70 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.);
- 12) **zarządzaniu ryzykiem** - należy przez to rozumieć systematyczne działania polegające na identyfikacji, analizie oraz monitorowaniu potencjalnych zdarzeń mogących wyrzucić negatywny wpływ na realizację celów i zadań GDDKiA.

§ 2. 1. Kontrolę zarządczą stanowi ogół działań podejmowanych w GDDKiA dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

2. Celem kontroli zarządczej w GDDKiA jest zapewnienie:

- 1) zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi;
- 2) skuteczności i efektywności działania;
- 3) wiarygodności sprawozdań;
- 4) ochrony zasobów;
- 5) przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania;
- 6) efektywności i skuteczności przepływu informacji;
- 7) zarządzania ryzykiem.

Rozdział 2 Zakresy odpowiedzialności

§ 3. 1. Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad jest odpowiedzialny za zapewnienie adekwatnego, skutecznego i efektywnego systemu kontroli zarządczej w GDDKiA.

2. Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad utrzymuje system kontroli zarządczej, o którym mowa w ust. 1, przy pomocy Zastępców Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, Dyrektora Generalnego Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, koordynatora kontroli zarządczej, kierowników komórek organizacyjnych oraz pracowników GDDKiA.

§. 4. 1. Koordynator kontroli zarządczej realizuje zadania związane z koordynowaniem działań w obszarze kontroli zarządczej w GDDKiA, w tym odpowiada w szczególności za:

- 1) przygotowanie projektu planu działalności GDDKiA;
- 2) przygotowanie projektu informacji o postępach w realizacji celów i zadań ujętych w planie działalności GDDKiA na koniec II, III i IV kwartału danego roku;
- 3) przygotowanie projektu sprawozdania z wykonania planu działalności GDDKiA;
- 4) przeprowadzanie procesu samooceny;
- 5) przygotowanie projektu oświadczenia o stanie kontroli zarządczej Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

2. Kierownicy komórek organizacyjnych wykonują zadania związane z funkcjonowaniem kontroli zarządczej, a w szczególności:

- 1) realizują misję oraz cele strategiczne GDDKiA, o których mowa w § 5;
- 2) opracowują propozycje celów i zadań do planu działalności GDDKiA;
- 3) monitorują realizację celów i zadań ujętych w szczególności w planie działalności GDDKiA i zarządzają ryzykiem;
- 4) przygotowują oświadczenia o stanie kontroli zarządczej w kierowanej komórce organizacyjnej;
- 5) zapewniają dokumentowanie procesów związanych z funkcjonowaniem systemu kontroli zarządczej w kierowanej komórce organizacyjnej;
- 6) projektują mechanizmy kontroli, które stanowią zamierzoną odpowiedź na zidentyfikowane ryzyko;
- 7) projektują mechanizmy kontroli, które skutecznie radzą sobie ze zidentyfikowanym ryzykiem, działają tak jak zostały zaprojektowane;
- 8) projektują mechanizmy kontroli, które pozwalają na skuteczną reakcję na ryzyko przy możliwie najmniejszych nakładach związanych z funkcjonowaniem tych mechanizmów;
- 9) promują wśród pracowników GDDKiA informowanie o nowym ryzyku oraz zagadnieniach wskazujących na niedoskonałość obszarów działań GDDKiA;
- 10) wykorzystują informacje, zgłaszane przez pracowników GDDKiA oraz podmioty zewnętrzne, dotyczące możliwości usprawnienia kontroli zarządczej.

3. Pracownicy GDDKiA realizują misję oraz cele strategiczne GDDKiA, o których mowa w § 5 oraz są zaangażowani w procesy kontroli zarządczej i odpowiadają za ich realizację w zakresie swoich kompetencji.

Rozdział 3 Misja i cele strategiczne GDDKiA

§ 5. 1. GDDKiA realizuje misję oraz wyznaczone cele strategiczne.

2. Określa się misję GDDKiA w brzmieniu: ***Dobre, wspierające gospodarkę i bezpieczne drogi krajowe.***

3. Misja, o której mowa w ust. 2, stanowi krótki i syntetyczny opis celu istnienia GDDKiA.

4. Cele strategiczne GDDKiA opracowane zostaną w odrębnym dokumencie.

5. Misja oraz cele strategiczne GDDKiA zostaną zamieszczone w serwisie internetowym GDDKiA.

Rozdział 4 Przygotowanie planu działalności GDDKiA

§ 6. 1. Misja, cele strategiczne GDDKiA oraz założenia przyjęte przy planowaniu budżetu państwa w układzie zadaniowym stanowią podstawę opracowania planu działalności GDDKiA.

2. Na podstawie celów i zadań do planu działalności GDDKiA, koordynator kontroli zarządczej przygotowuje projekt planu działalności GDDKiA.

3. Skonsultowany z Zastępcami Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad oraz Dyrektorem Generalnym Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad projekt planu działalności GDDKiA koordynator kontroli zarządczej przedkłada do zatwierdzenia Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad.

4. Koordynator kontroli zarządczej kieruje do publikacji podpisany przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad plan działalności GDDKiA w Biuletynie Informacji Publicznej GDDKiA.

Rozdział 5 Zarządzanie ryzykiem

§ 7. 1. Kierownicy komórek organizacyjnych są obowiązani do dokonywania systematycznego przeglądu swoich działań, w szczególności w odniesieniu do celów i zadań ujętych w planie działalności GDDKiA, w celu identyfikacji i analizy ryzyka.

2. W procesie identyfikacji ryzyka należy uwzględnić w szczególności ryzyko:

- 1) związane ze zmianami zachodzącymi w GDDKiA lub jej otoczeniu;
- 2) związane z systemami informatycznymi;
- 3) o charakterze finansowym, w tym ryzyko nadużyć finansowych oraz korupcji;
- 4) zagrażające wizerunkowi GDDKiA jako urzędu administracji publicznej sprawnego i przyjaznego obywatelom.

3. W procesie identyfikacji i analizy ryzyka wykorzystuje się:

- 1) ustalenia audytów i kontroli wewnętrznych oraz zewnętrznych;
- 2) ustalenia posiedzeń Komisji Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych oraz Zespołów Oceny Przedsięwzięć Inwestycyjnych;
- 3) informacje z narad inwestycyjnych, narad utrzymaniowych;
- 4) informacje związane z bieżącym utrzymaniem dróg krajowych dokumentowane m.in. w dziennikach objazdów dróg;
- 5) wszelkie inne, niż określone w punktach 1 – 4, źródła informacji.

4. Identyfikacja i analiza ryzyka jest przeprowadzana na bieżąco.

5. W przypadku braku istotnej zmiany warunków, w których funkcjonuje GDDKiA, uzasadniony jest brak ponownej identyfikacji oraz analizy ryzyka.

6. Kierownicy komórek organizacyjnych identyfikują, analizują, rejestrują ryzyka oraz raportują o ryzykach kluczowych w treści i formie zaakceptowanej przez właściwego przedstawiciela Kierownictwa GDDKiA.

7. Raportowanie, o którym mowa w ust. 6, uwzględnia przedstawianie propozycji działań mających na celu ograniczenie prawdopodobieństwa wystąpienia albo następstwa oddziaływania ryzyka kluczowego.

8. Raportowanie, o którym mowa w ust. 6, prowadzone jest z wykorzystaniem, w miarę możliwości, dostępnych narzędzi informatycznych umożliwiających gromadzenie, przetwarzanie i monitorowanie danych dotyczących przebiegu procesu inwestycyjnego prowadzonego przez GDDKiA.

Rozdział 6 Monitorowanie realizacji celów i zadań oraz przygotowanie sprawozdania z wykonania planu działalności GDDKiA

§ 8. 1. Monitorowanie realizacji celów i zadań ujętych w planie działalności GDDKiA następuje według stanu na koniec II, III i IV kwartału danego roku.

2. Koordynator kontroli zarządczej, po zakończeniu II i III kwartału danego roku, przygotowuje, w konsultacji z Zastępcami Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad oraz Dyrektorem Generalnym Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, projekt informacji o postępach w realizacji celów i zadań ujętych w planie działalności GDDKiA i przedkłada go do zatwierdzenia Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad w terminach i zakresie określonym przez ministra właściwego do spraw transportu.

§ 9. 1. Informacja za IV kwartał danego roku o postępach w realizacji wyznaczonych celów i zadań ujętych w planie działalności GDDKiA stanowi podstawę do przygotowania sprawozdania z wykonania planu działalności GDDKiA.

2. Koordynator kontroli zarządczej opracowuje projekt sprawozdania z wykonania planu działalności GDDKiA oraz uzgadnia go z Zastępcami Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad oraz Dyrektorem Generalnym Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

3. Uzgodniony projekt sprawozdania z wykonania planu działalności GDDKiA, koordynator kontroli zarządczej przedkłada do zatwierdzenia Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad.

4. Koordynator kontroli zarządczej kieruje do publikacji, w Biuletynie Informacji Publicznej GDDKiA, zatwierdzone przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad sprawozdanie z wykonania planu działalności GDDKiA.

Rozdział 7
Samocena systemu kontroli zarządczej

§ 10. 1. Samocena systemu kontroli zarządczej jest przeprowadzana, co najmniej raz w roku przez koordynatora kontroli zarządczej, w terminie i zakresie zaakceptowanym przez Dyrektora Generalnego GDDKiA.

2. Proces samooceny przeprowadza się z wykorzystaniem ankiet, w terminie umożliwiającym wykorzystanie jej wyników do sporządzenia oświadczenia, o którym mowa w § 12 ust. 1.

3. Koordynator kontroli zarządczej opracowuje podsumowanie wyników samooceny, które przekazuje do wiadomości członkom Kierownictwa GDDKiA za pośrednictwem Dyrektora Biura Dyrektora Generalnego oraz w zależności od skali zidentyfikowanych w wyniku samooceny zagadnień także właściwym kierownikom komórek organizacyjnych.

Rozdział 8
Sporządzenie oświadczenia o stanie kontroli zarządczej

§ 11. 1. Kierownicy komórek organizacyjnych sporządzają oświadczenie o stanie kontroli zarządczej wraz z uzasadnieniem, w terminie określonym każdorazowo przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, według wzoru określonego w załączniku do zarządzenia.

2. Uzasadnienie, o którym mowa w ust. 1, może zawierać omówienie:

- 1) działań dotyczących monitorowania poszczególnych elementów kontroli zarządczej, w tym monitorowania celów i zadań ujętych w planie działalności GDDKiA;
- 2) wyników samooceny;
- 3) informacji uzyskanych w procesie zarządzania ryzykiem;
- 4) wyników audytów zewnętrznych i wewnętrznych oraz kontroli zewnętrznych i wewnętrznych.

§ 12. 1. Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad jest przygotowywane z wykorzystaniem w szczególności:

- 1) oświadczeń o stanie kontroli zarządczej kierowników komórek organizacyjnych;
- 2) sprawozdania z wykonania planu działalności GDDKiA;
- 3) analizy wyników audytów zewnętrznych i wewnętrznych oraz kontroli zewnętrznych i wewnętrznych sporządzanej przez Biuro Kontroli Wewnętrznej;
- 4) wyników samooceny.

2. Koordynator kontroli zarządczej przedkłada Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad, do podpisu oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w terminach i zakresie określonym przez ministra właściwego do spraw transportu.

3. Koordynator kontroli zarządczej kieruje do zamieszczenia w Biuletynie Informacji Publicznej GDDKiA podpisane przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad oświadczenie o stanie kontroli zarządczej.

WZÓR

Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej

.....¹

za rok.....

(rok, za który składane jest oświadczenie)

Dział I²

Realizując uregulowania zapewniające funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań GDDKiA w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

w zakresie przydzielonych mi uprawnień oświadczam, że w kierowanej/kierowanym przeze mnie komórce organizacyjnej centrali/oddziale GDDKiA*:*

Część A³

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B⁴

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

*Niepotrzebne skreślić

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie oraz informacjach, które pochodzą z⁵:

- monitoringu realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej zgodnie ze standardami kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- procesu zarządzania ryzykiem,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli wewnętrznych,
- kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

(miejscowość, data)

(podpis i pieczęć)

1 Należy podać, nazwę pełnionej funkcji przez osobę wypełniającą oświadczenie. (Przykładowo: Dyrektor Oddziału X, Dyrektor Departamentu/Biura X).

2 W dziale I, w zależności od wyników oceny stanu kontroli zarządczej, wypełnia się tylko jedną część z części A albo B, zaznaczenie znakiem „X” odpowiedniego wiersza.

3 Część A wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza w wystarczającym stopniu zapewniła łącznie wszystkie następujące elementy: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem.

4 Część B wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu jednego lub więcej z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem.

5 Znakiem „X” proszę zaznaczyć odpowiednie wiersze. W przypadku zaznaczenia punktu „innych źródeł informacji” należy je wymienić.

Dział II⁶

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

.....
.....

(Należy uzasadnić i opisać przyczyny złożenia zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej, np. istotną słabość kontroli zarządczej, istotną nieprawidłowość w funkcjonowaniu, istotny cel lub zadanie, które nie zostało zrealizowane, niewystarczający monitoring kontroli zarządczej).

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

.....
.....

(Należy opisać kluczowe działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej w odniesieniu do złożonych zastrzeżeń, wraz z podaniem terminu ich realizacji).

Dział III⁷

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie:

.....
.....

(Należy opisać najistotniejsze działania, jakie zostały podjęte w odniesieniu do złożonych w ubiegłym roku zastrzeżeń. W przypadku zaniechania działań należy podać przyczynę ich niepodjęcia.)

6 Dział II sporządzany jest w przypadku, gdy w dziale I niniejszego oświadczenia zaznaczono część B.

7 Dział III sporządza się w przypadku, gdy w oświadczeniu za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, były zgłoszone zastrzeżenia funkcjonowania kontroli zarządczej lub gdy w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, były podejmowane inne niezaplanowane działania mające na celu poprawę funkcjonowania kontroli zarządczej.